

Redaktionen til 3dje Behandling var forbeholdt Regeringen. Da vilde ogsaa Lovens endelige Skikkelse i sproglig Henseende — ikke med Hensyn til Indholdet — navnlig være Regeringens Ansvar. Men Forespørgerne forlangte ikke videre, end at naar Lovene træde over Regeringens Dørtærstel til Rigsdagen eller rettere, naar de gaa over Rigsdagens Dørtærstel fra Regeringen, maa de være ikklædt et sproglig rigtigt Klædebon. I den Henseende maa aabenbart Forespørgernes Motivering kunne øve en bestemt og virksom Indflydelse paa Regeringen. Konseilspræsidenten finder nok paa Udej, som i øvrigt er paapeget. Faren er alligevel for disse Love, komme fra Regeringen, den, at de blive paa Grund af deres Indhold, som ikke billiges, og paa Grund af de Forandringer, der kunne blive foretagne, forkvalde alleveel. Smidler tid kan det ikke nægtes, at naar Grundlaget for en Lov er givet i den Henseende tilfredsstillende, at Mødermaalets Krav ere fyldtegjorte, da bliver det langt vanskeligere at forkludre det under Behandlingen, fordi de allerfleste sproglige Sætninger, Vendinger og Paragraffer dog blive staaende, naar der da ikke kommer en hel ny Lov, end om de komme i en justet Tilstand allerede fra Regeringens Haand. Saa vidt var den ærede Ordfører kommen, og da syntes jeg, han bevægede sig paa et sikkert Felt. Jeg vidste ikke, hvorledes han vilde komme fra det andet, den Behandling derefter, som bestemmer Lovens endelige Udseende, men det kom han efter min Mening fortrinlig fra, idet han straks erkendte, at her har Rigsdagen sit fulde Medansvar. Jeg tror ikke, at den ærede Konseilspræsident har Ret, naar han siger, at Regeringen der er aldeles uden Skyld, uden Ansvar, uden Indflydelse, omtrent saaledes opfattede jeg ham, under Forhandlingerne i Rigsdagen. Tværtimod, jeg mener, at naar vor Forsatning i Uoverensstemmelse med mange andre Forsatninger giver en Minister Ret til at møde selv med sit Lovforslag og følge med det gennem bægge Ting og giver ham Ret til, enten han er Medlem af Tinget eller ikke, at stille sine Endringsforslag paa ethvert Punkt, saa kan han netop udøve en overordentlig stor Indflydelse paa, hvorledes de Endringer, der foregaa i Loven, i sproglig Henseende komme til at tage sig ud. Det kan Konseilspræsidenten ikke afvise. Tværtimod, naar det blev arbejdet i en vis Forstaaelse, og naar et Endringsforslag havde vundet Anklang ved en anden Behandling, og man var overbevist om, at her stod Tinget i saglig Henseende, og at Ministe-

ren maatte tage imod Loven saaledes, enten han vilde eller ej, saa maatte det egentlig helst være saaledes, at hvis der i sproglig Henseende var noget at udsætte paa de Endringer, som vare vedtagne, saa traadte Ministeren gennem sagtyndige til og var Udvalget behjælpelig med at faa Udtryk, der passede ind i Lovbygningens Form, saaledes at de ikke kom til at staa skarpt imod hinanden. Jeg kan derfor ikke skønne rettere, end at Regeringen saaledes som Forsatningen er, kan udøve en overordentlig stor Indflydelse, endog under Rigsdagens Forhandlinger, paa sine Lovforslag, saa at de ogsaa med Hensyn til dette Punkt, med Hensyn til Sproget, kunne til sidst faa en saadan Skikkelse, at det er forsvaret overfor Mødermaalet. Men naar ethvert Medlem har Initiativ til at stille Endringsforslag — ganske vist udfordres der 15 Medlemmer ved tredje Behandling, men atter eet Medlem ved eneste fjerde Behandling — og det er en Ret, som jeg skulde være den sidste til at forlange forandret, saa er der mange Vanskeligheder, thi der kan til sidst foreligge et Endringsforslag, som i Virkeligheden er tiltalende i Realiteten, og man kan staa overfor Valget imellem at tage en god Realitet i en slet Form eller en slet Realitet i en god Form, men saa maa efter min Mening de Krav, som Kunstneren stiller til Sproget, vige, naar det overhovedet er forstaaeligt i Realiteten. Dette sker navnlig, naar man har Hastværk med Lovarbejde, f. Eks. i Slutningen af Samlinger med det tvungne Endepunkt, 1ste April. Naar man saaledes foretager i en halv Snes Timer 20 a 30 Behandlinger af Love, saa komme den Slags Tilfælde meget ofte frem, at der kan foreligge Realitetsændringer, Endringsforslag, som man i Realiteten er enig i, skønt man erkender, at Formen, naar den kom ind i Loven, vilde være uheldig og vansire Sprogbygningen i Loven. Men jo mere man vender tilbage til ikke i den Grad at forhaste sig med den endelige Udformning og Afstemning af Lovene, jo mere man holder sig til de sædvanlige Tidsskifter i Forretningsordenen og har sin Opmærksomhed henvendt ogsaa paa den sproglige Side af Sagerne, desto mere haaber jeg, at man trods al anden Meningsforskel vil naa en Lovgivning, som vil gøre os mindre Vansere end den, vi have leveret i den senere Tid. Naar en Paragraf af en saadan Beskaffenhed som den, der blev oplæst af den ærede Ordfører, kan udgaa fra selve det juridiske Ministerium, saa kan man jo vente sig alt muligt fra Ministerierne i Retning af Mødermaalets De-